



**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-767/19-E

Název	Základní škola Moravská Třebová, Kostelní náměstí 21, okres Svitavy
Sídlo	Kostelní náměstí 21, 571 01 Moravská Třebová
E-mail	skola@3zsmt.cz
IČ	63608944
Identifikátor	600100677
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jaroslava Skácelíková
Zřizovatel	město Moravská Třebová
Místo inspekční činnosti	Kostelní náměstí 21, 571 01 Moravská Třebová
Termín inspekční činnosti	23., 24. a 27. 5. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti provedené podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání. Dále hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání a posouzení jejich souladu s právními předpisy.

Charakteristika

Základní škola Moravská Třebová, Kostelní náměstí 21, okres Svitavy (dále škola) vykonává činnost základní školy a školní družiny. Od poslední inspekční činnosti došlo ke snížení počtu žáků z 269 na 200 i počtu tříd (ze 13 na 9). Kapacita školy (360) je naplněna na 54 %. Více než třetina žáků dojíždí z okolních obcí. Vzdělávání v základní škole je vedeno podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále ŠVP ZV). Aktuálně se zde vzdělávalo 16 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP).

Do dvou oddělení školní družiny bylo aktuálně přihlášeno 54 účastníků (kapacita 75). Ranní činnost probíhá v době od 6:00 do 7:30 h a odpolední od 11:40 do 16:00 h v samostatných prostorách. Vzdělávání je uskutečňováno podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu (dále ŠVP ŠD). Úplata za zájmové vzdělávání je stanovena ve výši 130 Kč měsíčně.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka působí ve své funkci dlouhodobě. Má vytvořen účinný vnitřní i vnější informační systém, přičemž většinu informací pracovníkům předává aktuálně průběžně při každodenním setkávání, další při poradách a pedagogických radách. Je vstřícná, k učitelům i žákům otevřená. Úzce spolupracuje se svým zástupcem, který je ve funkci druhý školní rok. Rozdělení jejich kompetencí je funkční, promyšlené, přispívá k bezproblémovému chodu školy. Na prvním stupni pracuje metodické sdružení, jeho prioritou je rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti.

Prostřednictvím školního řádu, vnitřního řádu školní družiny a dalších interních směrnic jsou nastavena účinná pravidla pro organizování činnosti školy. Dílčí nedostatky ve vedení povinné pedagogické dokumentace byly v průběhu inspekční činnosti odstraněny. Vypracovaný ŠVP ZV podporuje rozvoj gramotností, bezpečné klima a zdravý životní styl, zavádí výuku anglického jazyka od 1. ročníku. Kromě plaveckého výcviku na prvním stupni sportovní dovednosti rozvíjí také lyžařský kurz pro žáky čtvrtého a pátého ročníku. Škola je zapojena do několika projektů, které významně přispívají ke zkvalitnění vzdělání (pomoc žákům se SVP školním speciálním pedagogem, čtenářský klub, doučování žáků). Z projektů škola realizuje také výuku plavání či třídní vrstevnické programy (*Společně k bezpečí*).

Činnost školní družiny vychází ze zpracovaného ŠVP ŠD. Kromě výchovně vzdělávacích cílů je zaměřen na výchovu účastníků ke smysluplnému trávení volného času s častými pohybovými činnostmi ve venkovním prostředí, podporuje aktivní seberealizaci účastníků.

Ředitelka vytváří vhodné předpoklady pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Umožňuje jim účast na několika vzdělávacích akcích ročně v souladu s potřebami školy i specifickými zájmy jednotlivých učitelů. V poslední době je pro školu výhodné jejich sebevzdělávání formou webinářů, které si sami aktivně vyhledávají. Pedagogický sbor je kvalifikovaný, dlouhodobě stabilizovaný.

Materiálně technické podmínky školy byly od minulé inspekční činnosti zlepšeny. Ke zkvalitnění výuky přispělo vybavení dalších učeben interaktivními tabulemi a dataprojektory, magnetickými nástěnkami, novým nábytkem. Didaktická technika i učební pomůcky byly ve sledovaných hodinách hojně využívány. Prostředí školy a tříd působilo čistě a esteticky, přispívala k tomu i vhodná tematická výzdoba, na které se svými výrobky podílejí sami žáci. Efektivitu vzdělávacího procesu příznivě podporovalo množství učebních materiálů na stěnách učeben zejména prvního stupně, které byly zaměřeny na aktuálně probírané učivo.

Umístění dvou oddělení školní družiny v přízemních prostorách bývalého bytu a velké samostatné učebně s novým nábytkem příznivě ovlivňuje možnosti volnočasových činností. Pro pohybové a relaxační aktivity dobře slouží i další části školy (tělocvična, hřiště).

Škola se cíleně zabývá problematikou prevence rizikového chování žáků. Ve spolupráci s dalšími organizacemi je realizována řada preventivních programů, které přispívají ke zlepšování vztahů mezi žáky (např. *Bolest jménem šikana, Na pohodu, Kyberšikana*). Mezi žáky oblíbené patřily realizované projektové dny (*Mezi pražci, Mladějovské úzkokolejky, Léčebna doktora Mandelinky* či *Týden laskavosti*). Funkční je spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (práce s třídními kolektivy) a s občanským sdružením *Společně k bezpečí*. Témata prevence rizikového chování a bezpečnosti žáků jsou přirozenou součástí vzdělávacího procesu. Škola přiměřenou formou poučuje žáky o bezpečnosti při běžné činnosti i při akcích mimo školu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve všech navštívených vyučovacích hodinách na prvním stupni byli žáci seznámeni s cíli výuky. Ty vycházely především ze znalostí žáků, které byly vyučujícími postupně dále prohlubovány a upevňovány. V úvodních částech hodin většina učitelek zařazovala vhodnou motivační složku s možností zapojení a vlastního vyjádření žáků. Dostatek času byl věnován procvičování a upevňování získaných znalostí a dovedností často formou aktivizujících činností. Zájem o předmět učitelky podporovaly zařazováním zajímavostí k učivu, žákům vytvářely příležitosti pro objevování souvislostí a vyhledávání informací s vyvozováním závěrů. Hodiny byly pro žáky přínosné, logicky i námětově propojené. Většinou v nich převažovala komunikativní výuka v některých případech založená na aktivním učení. Žáci se učili vysvětlovat, argumentovat, bylo rozvíjeno jejich kritické myšlení. Zpestření přinášelo propojení učiva s každodenním životem, zařazení úkolů podporujících řešení problémů, vyvozování nových poznatků na základě znalostí žáků. Zařazené metody často umožňovaly aktivity alespoň v části hodin mimo lavice. Učitelky kromě frontálních metod často vedly výuku formou kooperačních činností ve skupinách s důrazem na rozvoj slovní zásoby a komunikačních dovedností, rozvíjely prvky spolupráce mezi žáky vzájemně. Žáci se SVP byli vzdělávání v souladu s doporučeními školského poradenského zařízení, některým se individuálně věnovala školní speciální pedagožka. V závěru většiny vyučovacích hodin probíhalo opakování nebo shrnutí učiva, byla hodnocena práce žáků. Přínosné bylo zařazení prvků sebehodnocení a vzájemného hodnocení. Méně častá byla diferenciací výuky podle tempa žáků, nabídka dalších činností pro další rozvoj nadaných a rychlých žáků byla spíše výjimečná. Ve všech sledovaných hodinách byla výuka podpořena názornými pomůckami, v části také didaktickou technikou.

Vyučovací hodiny na druhém stupni byly zaměřené na upevňování nabytých vědomostí i na osvojování nového učiva. V hospitovaných hodinách převládala příjemná pracovní atmosféra a interakce žák – učitel se vyznačovala prvky vstřícnosti a respektu. Žáci s vyučujícími dobře spolupracovali a dodržovali stanovená pravidla. V části hodin se učitelům dobře dařilo stanovit cíl hodiny zřejmý žákům, jeho ověření v závěru hodin však někdy probíhalo v nedostatečném časovém prostoru.

Při vzdělávání vyučující v některých hodinách podle potřeby vhodně uplatňovali mezipředmětové vztahy a využívali příklady využití znalostí a dovedností z předmětu v reálné situaci, což přispívalo k aktivizaci a prohlubování zájmu žáků o probíraná témata. Hospitované hodiny byly promyšlené, organizačně dobře zvládnuté a vyznačovaly se pestrým střídáním metod a forem práce. Frontální způsob vzdělávání realizovaný často formou řízeného rozhovoru byl vhodně doplňován prací ve skupinách či dvojicích,

individuální práci a pozitivem bylo zařazení kooperativního vzdělávání. Občas byla podporována dovednost sebe prezentace, která u žáků posilovala zejména osobnostně sociální kompetence. Kladem je, že hodina anglického jazyka byla vedena pouze v cizím jazyce. Práce v hodině byla zaměřena především na poslech a konverzaci a komunikativní kompetence žáků tak byly podporovány. Snahou učitelky bylo přirozeně využít rozdílnou úroveň znalosti jazyka žáků.

Při práci s texty byli žáci obvykle vedeni k porozumění obsahu, vyhledávání informací, k třídění získaných poznatků a vyvozování a formulování hlavních myšlenek. Přirozenou cestou docházelo k rozvoji čtenářské gramotnosti. K pochopení a upevnění učiva přispívalo účelné využívání názorných učebních pomůcek – vlastních pracovních listů, přírodnin, obrázků, prezentací a v některých hodinách i interaktivní tabule, mobilů a počítačů.

Prvky sebehodnocení či vzájemného hodnocení se v některých hodinách dařilo dobře uplatňovat. V části hodin však nezbyval pro shrnutí, zopakování nových poznatků a zhodnocení dostatečný časový prostor a sebehodnocení žáků neprobíhalo. Pro vyučující je oblast podpory sebehodnocení žáků a dostatek času pro hodnocení v závěru hodin příležitostí ke zlepšení vzdělávacího procesu. V hospitovaných hodinách se méně objevovaly prvky diferenciac učiva, žáci ve většině hodin převážně pracovali na stejných úkolech se stejnou mírou obtížnosti.

Činnost školní družiny je celkově rozmanitá. Zařazované čtenářské, tělovýchovné, výtvarné, přírodovědné a další činnosti přispívaly k rozvoji vědomostí i zájmů žáků. Střídáním aktivit a volnou spontánní činností se dařilo kompenzovat školní zátěž žáků. Pozitivem je jejich každodenní pobyt venku s vycházkami do přírody, sportováním, hrami na sněhu, krmením zvířat. Tematické činnosti vycházejí z aktuální roční doby, úspěšné bylo zejména posezení s rodiči žáků u vánočního stromečku.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vedení školy sleduje a vyhodnocuje dosahované výsledky vzdělávání žáků na úrovni tříd i jednotlivců. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání jsou součástí školního řádu. Celkové i individuální výsledky vzdělávání jsou vyhodnocovány pravidelně za každé čtvrtletí školního roku při jednání pedagogické rady, kde dochází především k sumarizaci a seznámení se statistickými výsledky. Dílčí zjištění jsou zohledňována v dalším vzdělávacím procesu. Snahou je podpořit u žáků pozitivní přístup ke vzdělávání. Učitelé rovněž sledují výsledky žáků v průběhu roku a v případě potřeby jim poskytují individuální pomoc. Ve školním roce 2017/2018 z celkově 199 hodnocených žáků prospělo 91 žáků s vyznamenáním, neprospěli tři žáci. Zpětnou vazbu o úrovni znalostí a dovedností žáků zjišťují učitelé vlastními evaluačními nástroji. Škola sleduje úspěšnost žáků u přijímacích zkoušek na střední školy, monitoruje i typy a druhy škol, na které žáci odcházejí.

Na konci minulého školního roku byla udělena pěti žákům snížená známka z chování za porušení školního řádu (nejčastěji za nevhodné chování ke spolužákům i zaměstnancům školy). Z předložených záznamů vyplynulo, že počet udílených kázeňských opatření výrazně převyšuje počet udílených pochval. Ve školním roce 2017/2018 bylo uděleno celkem 55 napomenutí třídního učitele, 12 důtek třídního učitele a jedna důtka ředitele školy. Oproti tomu nebyla udělena ani jedna pochvala ředitele školy a bylo uděleno 6 pochval třídního učitele (za reprezentaci školy). V průběhu inspekční činnosti bylo zjištěno, že třídní učitelé pro podporu motivace žáků další pochvaly udělují, ale vedení školy jejich počet systematicky neeviduje.

U devíti žáků bylo na konci školního roku dohromady registrováno celkem 78 neomluvených hodin. Při řešení neomluvených hodin postupují třídní učitelé a vedení školy podle školního řádu, další opatření, která by přispěla ke snížení počtu neomluvených hodin, přijímána nejsou. Škola informuje o průběhu a výsledcích vzdělávání zákonné zástupce prostřednictvím žákovských knížek a internetové žákovské knížky, třídních schůzek a během osobních návštěv školy.

Pro účinný rozvoj osobnosti žáků a jejich kladný přístup ke vzdělávání škola v loňském školním roce nabízela čtyři volitelné předměty a jeden předmět nepovinný. K dobrým výsledkům přispívá každoroční účast žáků v mnoha soutěžích (z jednotlivých předmětů, recitačních, sportovních, ekologických). Úspěchů dosáhli žáci školy v logické olympiádě (postup do krajského kola), v olympiádě v anglickém jazyce (III. místo v okresním kole), v soutěži PC_ák, kterou organizuje SPŠE a VOŠ v Pardubicích (III. místo), v soutěži Elektronika i jinak (I. místo) a v soutěži „Piccoli Artisti del Natale“, která se koná v italském Arenzanu, se dvě žákyně umístily mezi nejlepšími. Žáci školy se účastnili komerčního testování (pátý a sedmý ročník) a pilotního testování slovní zásoby nové učebnice AJ využívající softwarové aplikace dostupné v mobilních telefonech a tabletech. V testovaných předmětech dosahovali žáci nejčastěji výsledků srovnatelných s dalšími školami, v některých předmětech se výsledek pohyboval o dvě až sedm procent pod průměrem všech testovaných škol. Nejlepšího výsledku dosáhli žáci sedmého ročníku v matematice, kdy byli lepší o patnáct procent nad průměrem všech testovaných škol.

Škola je aktivní také v pořádání mnoha akcí, které jsou účinným prostředkem v rozvoji kladných postojů k životnímu prostředí, kulturním hodnotám, sportu a spolupráci s místními a partnerskými organizacemi. Pro budoucí žáky prvních tříd a jejich zákonné zástupce škola pořádá besedu pro rodiče a *Den ve škole pro předškoláky*, který přispívá ke snazšímu přechodu dětí z mateřských škol k základnímu vzdělávání. K podpoře čtenářské gramotnosti ve škole slouží školní knihovna. Škola se dlouhodobě aktivně věnuje environmentální výchově, je členem ekologických projektů a klubu a na roky 2018 – 2020 byl škole propůjčen titul *Škola udržitelného rozvoje 1. stupně*. Realizované akce a aktivity obohacují vzdělávací proces a vedou žáky k jejich dalšímu všestrannému rozvoji.

Závěry

Vývoj školy

- Zkvalitnění materiálně-technických podmínek školy,
- snížení počtu tříd, úbytek žáků,
- zlepšení hodnoticích forem ve výuce, uplatňování sebehodnocení žáků.

Silné stránky

- Uplatňování aktivizujících činnostních forem ve výuce na prvním i druhém stupni, které podporují efektivitu vzdělávání,
- účast žáků v mnoha soutěžích a olympiádách s dobrými výsledky.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Menší nabídka prohlubujících aktivit nadanějším a rychleji pracujícím žákům,
- méně častá diferenciacce učiva v hodinách.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Více podpořit žáky nadané nabídkou dalších rozvíjejících činností, diferencovat učivo,
- věnovat více času hodnocení žáků a shrnutí učiva v závěru hodin,
- přijmout opatření vedoucí ke snížení počtu neomluvených hodin,
- kázeňská opatření vyvážit pozitivní motivací žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k odstranění a prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Jmenování na pracovní místo ředitelky s účinností od 1. 7. 2003
2. Potvrzení ve funkci ředitelky školy ze dne 16. 12. 2015
3. Plán práce školy, školní rok 2018/2019
4. Školní matrika, školní rok 2018/2019
5. Zápisy z pedagogických rad, školní rok 2018/2019
6. Rozvrh hodin 1. – 9. ročníku, školní rok 2018/2019
7. Školní řád základní školy, včetně Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, s platností od 1. 9. 2018
8. Vnitřní řád školní družiny ze dne 29. 8. 2017
9. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, verze 10, s platností od 1. 11. 2018
10. Školní vzdělávací program pro školní družinu s platností od 1. 9. 2018
11. Kniha úrazů, školní rok 2018/2019
12. Třídni knihy, školní rok 2017/2018, 2018/2019
13. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní rok 2018/2019
14. Zápisní lístky, školní rok 2018/2019
15. Plán výchovného poradce, školní rok 2018/2019
16. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2018/2019
17. Minimální preventivní program školy, školní rok 2018/2019
18. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2017/2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PaedDr. Marta Hunalová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

PaedDr. Marta Hunalová v. r.

Mgr. Petra Holánková, školní inspektorka

Mgr. Petra Holánková v. r.

Bc. Jan Kozák, kontrolní pracovník

Bc. Jan Kozák v. r.

V Pardubicích 24. 6. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jaroslava Skácelíková, ředitelka školy

Mgr. Jaroslava Skácelíková v. r.

V Moravské Třebové 25. 6. 2019